

NORRLANDSBIL ME

Ett objekt med ett fåtal mil på mätaren och utan mycket rost är det många som har överst på sin önskelista. Några har funnit lämpliga brand- eller militärfordon. Håkan Rutgersson, bosatt utanför Vålberg, har haft den stora turen att hitta en civil lågmilare.

AV **BO NORVINGE** (TEXT OCH FOTO)

Håkan Rutgersson tyckte att det var dags att skaffa en lastbil på gamla dar.

Endast 32.000 mil har Scania rullat sedan 1979 vilket ger sig till känna i det fantastiska bruksskicket.

D FÅ MIL

I en liten stuga vid Vänerns kant, två mil väster om Karlstad, bor Håkan Rutgersson tillsammans med sin sambo Ann-Britt Andersson och hunden Kasper. Håkan tillhör inte den skara som har suttit bakom lastbilsratten utan har snarare stått till rors i farlederna under en större del av sitt yrkesverksamma liv.

– Men lastbilsintresset har alltid funnits där, erkänner Håkan, så jag tyckte att det var dags att skaffa en egen lastbil.

Han fortsätter och berättar lite om sitt förflutna.

– Under andra halvan av 1960-talet blev det visserligen en del lastbilskörning då jag körde slamsugningsbil och ibland också tankbil hos Ahlmarks serviceavdelning som rengjorde tankar.

1970 bytte jag bana och började på Muddertjänst som skeppare på deras bogserbåtar.

Lång erfarenhet

Fem år senare blev Håkan skeppare på och delägare i m/s Arnö som bland annat fraktade zink och sand på Göta Kanal.

– Sanden lastades på Baskarpsand norr om Habo där jag träffade många åkare och chaufförer för att prata lastbil, berättar Håkan.

1976 och 1977 blev det m/s Svanefjord vilken tillsammans med m/s Arnö båda var bestyckade med dubbla Scania D11:or och uppmärksammades i Scantias tidning MIL på den tiden.

Från 1977 handlade det om att föra tankbåtar för ett annat rederi ►

Den bästa anläggningsbilen genom tiderna enligt många åkare och chaufförer.

Fakta

Bil: Scania LS111 S 42, 1979.
Motor: DS11, rak 6:a på 260 hk.
Antal växlar: 10.
Hytt: HL22 vilhytt.
Påbyggnad: Blidsbergs trevägstipp.
Tjänstevikt: 10.360 kg.
Maxlast: 13.140 kg.

Håkan blickar med en längtan ut över Vänervattnet. Som gammal sjöfarare drar fortfarande sjön och havet starkt.

Snyggt är det under alligatorhuv. Motorn gav en effekt på 260 hk vid 2.200 v/min och max vridmoment 72 kpm (705 Nm) vid 1.200 v/min.

Den för modellen stoppade instrumentbrädan och tvåkrade ratten tillsammans med en del andra interiörnyheter presenterades hösten 1973.

Norrlands-milen har varit akt-sam mot Håkans 111 men blästring och lack av ram gjordes ändå.

► innan han 1980 tog anställning i Karlstads Hamn.

– Då de 1994 tillsammans med Vänerns övriga hamnar bildade Vänerhamn AB blev jag istället säsonganställd på halvårskontrakt, berättar Håkan som idag är 62 år och under vintern kör isbrytare. Övrig tid är han timanställd eller uppstår pension.

Bästa anläggningsbilen

I mars 2003 blev han ägare till en Scania LS111 från 1979, en modell som byggde på den tidlöst klassiska lastbilsserie som presenterades våren 1958 i och med L och LS75.

Tillsammans med efterföljarna 76, 110 och 111 utförde dessa under alla år en mängd olika transportuppdrag. De frambyggda lastbilarna tog mer och mer marknadsandelar men på anläggningssidan var det länge de torpedbyggda bilarna som var mest omtyckta för sin framkomlighet och stryktålighet, av både åkeriägare och chaufförer.

Under modellåret 1975 kom den uppgraderade D- och DS11-motorn som konstruerades efter lågvarvsprincipen och beteckningen 110 blev då 111.

Håkans exemplar tillhör de

senare årsmodellerna och rullade av bandet ett år innan de nya torpedbyggda 2-seriebilarna presenterades under våren 1980.

Reservbil i Kalix

Isak Keskitalo i Lapträsk, öster om Kalix nära den finska gränsen, var den förste ägaren och fick bilen levererad under våren 1979 från Scaniaåterförsäljaren Strömbergs Bil AB i Kalix. Isak som även hade entreprenadmaskiner avvecklade företaget 1981 då han gick i pension. Ny ägare av LS111:an blev bröderna Korpi som drev Kärrbäck's Åkeri AB i Lapträsk, ett litet

byåkeri anslutet till LBC Kalix där Scania mer fungerade som reservbil och användes sparsamt som plogbil.

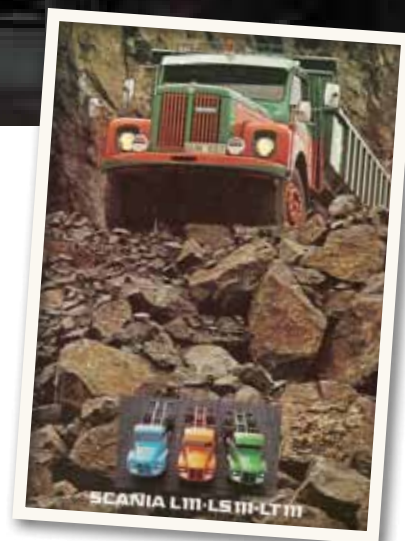
Under det tidiga 1990-talet stod det mångsysslande företaget Gunnar Österberg AB i Haparanda som ägare tills Sandbergs Betong & Åkeri köpte bilen under juni 1993, delvis med tanke på transporter av de egna betongprodukterna. Scania lackerades om från den tidigare bruna kulören till den färgsättning den har idag och anslöts åter till LBC Kalix. Men inte heller nu blev det någon markant milökning på mätaren.

Trevägstippen är tillverkad av Blidsberg. Hydraulkolven packade Håkan om och en kolvsektion fick omkromas.

Dubbelramen har klarat sig utan att svälla på grund av rost vilket annars mer är regel än undantag på äldre Scanior.

En 111 i sin rätta miljö bland sprängsten och skut på ett broschyromslag från 1976.

Bilen var i mycket gott skick när Håkan köpte bilen men en del har ändå gjorts.

– Kopplingen fick bytas då den tog på tok för långt ner, berättar Håkan som även har låtit renovera upp flaket.

Lätt upprustning

Ramen hade klarat sig från rostsprängning och var i förvånansvärt gott skick men blev ändå blåstrad och målad

Bilen har hittills endast rullat 32.000 mil och miltalet lär förbli lågt då Håkan nyttjar 111:an sparsamt.

” Jag använder den ibland om lite grus skulle behövas till vägen där hemma.

– Jag använder den ibland om lite grus skulle behövas till vägen där hemma, berättar Håkan som också har deltagit i ett antal veteran rallyn och har Smålandsrundan och träffen i Borlänge som sina absoluta favoritmål.

Nästa steg är att fixa till plåten som på sina ställen blivit rostangripen.

Framskärmarna behöver bytas

men tyvärr har Håkan bara hittat en vänsterskärm ännu.

Renoverare med bredd

Förutom fortsatt upprustning av Scania är Håkan engagerad i Ångbåtssällskapet Polstjärnan som förfogar över några unika bogserbåtar, bland annat m/s Tingvalla med Sveriges största tändkulemotor. Det handlar om kraftiga pjäser som

kräver sin man både när det gäller renovering och underhåll. Håkan har dessutom en Volvo L234 Rundnos från 1952 men det är inget som han vill visa för omvärlden ännu.

– Det är ett renoveringsobjekt i mycket dåligt skick. Vi får helt enkelt se om det blir något med den i framtiden.

När han inte renoverar gamla arbetsmaskiner tar han gärna med sig sin sambo och hund och åker i väg i husbilen.

I somras blev det en tur till Norrland och naturligtvis passade de då på att besöka LS111:ans gamla hemtrakter. □